

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

14 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 272

09-10-2025 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

കെ. എസ്. ആർ. ടി. സി. യ്ക്ക് ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകൾ

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
ശ്രീ ഡി കെ മുരളി, ശ്രീ പി. നന്ദകുമാർ, ശ്രീ എ. സി. മൊയ്തീൻ, ശ്രീ ടി.ഐ.മധുസൂദനൻ		ശ്രീ കെ ബി ഗണേഷ് കുമാർ (ഗതാഗത വകുപ്പ് മന്ത്രി)	
(എ)	സംസ്ഥാനത്ത് പൊതുഗതാഗത സൗകര്യങ്ങൾ കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും കൂടുതൽ ആകർഷകമാക്കുന്നതിനും കെ. എസ്. ആർ. ടി. സി. പുതുതായി ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ള പദ്ധതികളുടെ പുരോഗതി വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ടോ; എങ്കിൽ വിശദമാക്കാമോ;	(എ)	സംസ്ഥാനത്ത് പൊതുഗതാഗത സൗകര്യം മെച്ചപ്പെടുത്തി ജനങ്ങൾക്ക് മികവുറ്റ യാത്രാ സൗകര്യങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി വിവിധ സർവീസുകളും പദ്ധതികളും ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. അത്യാധുനിക സൗകര്യങ്ങളോടുകൂടിയ BS 6 കാറ്റഗറിയിലുള്ള പുതിയ ബസ്സുകളുപയോഗിച്ച് ദീർഘദൂര - അന്തർസംസ്ഥാന റൂട്ടുകളിലും ജില്ലകളെ തമ്മിൽ ബന്ധിപ്പിച്ചും സർവീസുകൾ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. സിറ്റി സർക്കുലർ, സിറ്റി ഷട്ടിൽ, സിറ്റി റേഡിയൽ, ബൈപ്പാസ് റൈഡർ, ഗ്രാമവണ്ടി, സമുദ്ര, നോൺ സ്റ്റോപ്പ് ലിമിറ്റഡ് സ്റ്റോപ്പ്, സൂപ്പർഫാസ്റ്റ് പ്രീമിയം എ.സി., ലിമിറ്റഡ് സ്റ്റോപ്പ് സൂപ്പർ ഫാസ്റ്റ് പാസഞ്ചർ (LS SFP), ഗതാഗത പ്രീമിയം എ.സി., എ.സി. സൂപ്പർ ഫാസ്റ്റ്, ഗതാഗത വോൾവോ മൾട്ടി ആക്സിൽ, ഗതാഗത വോൾവോ എ.സി. മൾട്ടി ആക്സിൽ സ്ലീപ്പർ, എ.സി. സീറ്റർ, എ.സി. സ്ലീപ്പർ, എ.സി. സീറ്റർ കം സ്ലീപ്പർ, പ്രീമിയം സൂപ്പർ ഫാസ്റ്റ്, ഗ്രാമീണ മിനി ഓർഡിനറി, ഫാസ്റ്റ് പാസഞ്ചർ ലിങ്ക് ബസ് എന്നീ പുതിയ തരം സർവീസുകൾ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകൾ പുനഃക്രമീകരിച്ച് പൊതുജനത്തിന് കൂടുതൽ ഉപകാരപ്രദമായി മാറ്റുകയും പൊതുവെ യാത്രക്കാർ കുറവുള്ള സിറ്റിയിലേക്ക് വരുന്ന വലിയ ഡീസൽ ബസ്സുകൾ മാറ്റി ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകൾ നൽകിയും ജനോപകാരപ്രദമായ സർവീസ് ആക്കി മാറ്റുന്നതിനും സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. കിലോമീറ്റർ വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി കോർപ്പറേഷനിലെ നഷ്ടത്തിലുള്ള റൂട്ടുകളും ട്രിപ്പുകളും

ജനോപകാരപ്രദമായി പുനഃക്രമീകരിച്ച് വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന രീതിയിൽ സർവ്വീസ് നടത്തുന്നുണ്ട്.

കോവിഡിന് മുമ്പ് 2019 വർഷത്തിൽ 38.56 രൂപ പ്രതീകിലോമീറ്റർ വരുമാനം (ഇ.പി.കെ.എം.) എന്ന നിലയിൽ നിന്നും 2025 ആഗസ്റ്റ് മാസം വരെ ശരാശരി 49.58 രൂപയായി ഇ.പി.കെ.എം. വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ 2022 മെയ് 1 മുതൽ നിരക്ക് വർദ്ധിപ്പിച്ചതിനാൽ ഇ.പി.കെ.എം.-ൽ സ്വാഭാവിക വർദ്ധനവ് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. തുടർന്ന് ഒരേ ടിക്കറ്റ് നിരക്കിൽ 2022 വർഷം 46.84 രൂപയിൽ നിന്ന് 2025 വർഷം 49.58 രൂപയായി ഇ.പി.കെ.എം. വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബസ് സർവ്വീസ് നടത്തുന്നതിനുള്ള നേരിട്ടുള്ള പ്രവർത്തന ചെലവുകൾ ടിക്കറ്റ് വരുമാനത്തിൽ നിന്നും തന്നെ കണ്ടെത്തി ഓരോ യൂണിറ്റിനേയും ലാഭകേന്ദ്രം ആക്കി മാറ്റുന്ന പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഭാഗമായി 2024 ജൂലൈ മാസം 52 യൂണിറ്റുകൾ മാത്രം ഓപ്പറേഷണൽ ടാർജ്ജ് നേടിയ സ്ഥാനത്ത് യൂണിറ്റ് തല ഏകോപനത്തിലൂടെയും യൂണിറ്റുകളുടെ പ്രവർത്തനം മെച്ചപ്പെടുത്തിയതിലൂടെയും 2025 ആഗസ്റ്റ്, സെപ്റ്റംബർ മാസങ്ങളിൽ മുഴുവൻ യൂണിറ്റുകളും (93 യൂണിറ്റുകൾ) ഓപ്പറേഷണൽ ടാർജ്ജ് നേടിയിട്ടുണ്ട്.

സംസ്ഥാനത്ത് പൊതുഗതാഗത സൗകര്യങ്ങൾ കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി സെൻട്രൽ / റീജിയണൽ വർക്ക്ഷോപ്പുകളുടെ പ്രൊഡക്ഷൻ വർദ്ധിപ്പിച്ച് ഓഫ്റോഡ് കുറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിച്ചതിന്റെ ഭാഗമായി ശരാശരി ഓഫ്റോഡ്, 2025 സെപ്റ്റംബർ മാസത്തിൽ 451 ആയി നില നിർത്തുന്നതിനായി സാധിച്ചു. കൂടാതെ സൗകര്യങ്ങൾ ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിനായി നിലവിൽ സർവ്വീസിന് ഉപയോഗിച്ചു വരുന്ന സൂപ്പർ ക്ലാസ്സ് ബസ്സുകൾ എല്ലാവിധ അറ്റകുറ്റപണികളും നടത്തി റീ ഫർബിഷിംഗ് പൂർത്തീകരിച്ച് 95 ബസ്സുകൾ നിരത്തിലിറക്കിയിട്ടുണ്ട്.

2024-25, 2025-26 എന്നീ കാലയളവിൽ സർക്കാർ അനുവദിച്ച പദ്ധതി വിഹിതം ഉപയോഗിച്ച് കാലപഴക്കം ചെന്ന ബസ്സുകൾക്കു പകരം കൂടുതൽ യാത്രാ സൗകര്യങ്ങളുള്ള 269 എണ്ണം (കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. - 237 & കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.-സിപ്ലി - 32) ബസ്സുകൾ വാങ്ങുന്നതിന് വിതരണ ഉത്തരവ് നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ആയതിൽ 140 ബസ്സുകൾ (കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. - 111 & കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി-സിപ്ലി- 29) ഇതു വരെ ലഭ്യമായിട്ടുണ്ട്.

121 ബസ്സുകൾ നടപടികൾ പൂർത്തിയാക്കി സർവ്വീസിന് നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ശേഷിക്കുന്ന ബസ്സുകൾ ഉടൻ സർവ്വീസിന് നൽകുന്നതാണ്.

ദീർഘദൂര യാത്രാക്കാർക്ക് നിലവാരമുള്ള ഭക്ഷണം നൽകുന്നതിനുള്ള wayside ഹോട്ടലുകൾക്ക് അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

പ്രധാന ബസ് സ്റ്റേഷനുകളിൽ യാത്രാക്കാർക്കായി ഒരുക്കിയ നൂതന സംരംഭമായ ശീതീകരണ സംവിധാനത്തോടെ ഉള്ള കാത്തിരിപ്പ് കേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിച്ച് ഭംഗിയായി പരിപാലിച്ച് പോരുന്നു.

ബസ് സ്റ്റേഷനുകളിലെ പൊതു ടോയ്ലറ്റുകൾ വൃത്തിയും മികച്ചതും ആക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി അവ M/s. സുലഭ് ഇന്റർനാഷണൽ എന്ന സ്ഥാപനത്തിന് കൈമാറുകയും അതിന്റെ ശുചിത്വം ഉറപ്പ് വരുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു.

കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ബസ് സ്റ്റേഷനുകളുടെ സൗന്ദര്യവൽക്കരണം എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ഡിപ്പോകളുടെ ബ്രാൻഡിംഗ് നടത്തി വരുന്നു. പുനലൂർ, നെടുമങ്ങാട്, വിഴിഞ്ഞം എന്നിവിടങ്ങളിൽ ആയത് നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ബസുകളിൽ യാത്രക്കാർക്കുള്ള വിവര സംവിധാനം (Passenger Information System) നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിനുള്ള നടപടി പുരോഗമിച്ച് വരുന്നു.

എല്ലാ ബസ് സ്റ്റേഷനുകളിലും നടപ്പിലാക്കിയ കപ്പിവെള്ള പദ്ധതി (Hilly Aqua) മികച്ച രീതിയിൽ നടന്നു വരുന്നു.

പ്രധാന ബസ് സ്റ്റേഷനുകളിലെ ബസ് ബേകളിൽ ബസുകൾ എത്തിച്ചേരുന്നതിന്റെയും പുറപ്പെട്ടുന്നതിന്റെയും വിവരങ്ങൾ യാത്രക്കാർക്ക് ലഭ്യമാകുന്ന വിധത്തിൽ Standy Model Digital Signage System നടപ്പിലാക്കാൻ ധാരണ ആയിട്ടുണ്ട്.

പ്രധാനപ്പെട്ട ബസ് സ്റ്റാന്റുകളിൽ യാത്രക്കാർക്ക് സുരക്ഷിതമായി ലഗേജ് സൂക്ഷിക്കുന്നതിന് ഡിജിറ്റൽ ക്ലോക്ക് റൂം എന്ന പദ്ധതി ആവിഷ്കരിച്ച് തുടർ നടപടികൾ പുരോഗമിച്ച് വരുന്നു.

മൂന്നാർ ഡിപ്പോയിൽ ടിക്കറ്റിതര വരുമാന വർദ്ധനവിന്റെ ഭാഗമായി പൊതുജനങ്ങൾക്കായി

ഏഡ് ഹബ് പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നതിന് ടെണ്ടർ ക്ഷണിച്ച് വർക്ക് ഓർഡർ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

മാലിന്യമുക്ത നവകേരളം ജനകീയ കാമ്പയിനിന്റെ ഭാഗമായി കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യിലെ എല്ലാ ഡിപ്പോകളും വർക്ക്ഷോപ്പുകളും മാലിന്യ മുക്തമാക്കുന്ന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഡിപ്പോകളിലും വർക്ക്ഷോപ്പുകളിലും, വർഷങ്ങളായി കെട്ടിയിടുന്ന ലേഗസി വേസ്റ്റുകൾ (Rexin, Glass etc.) സർക്കാർ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള Clean Kerala Company-മായി ധാരണാപത്രം ഒപ്പ് വച്ച് വലിയതോതിൽ മാലിന്യങ്ങൾ നീക്കം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. സ്വന്തമായി വികസിപ്പിച്ച ഓയിൽ വേർതിരിക്കുന്നതിനുള്ള സംവിധാനത്തോടു കൂടിയ ബസ് വാഷിംഗ് റാമ്പ് തിരുവനന്തപുരം സെൻട്രലിൽ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യിൽ വിവര സാങ്കേതിക രംഗത്ത് ചുവടെ ചേർക്കുന്ന പദ്ധതികൾ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

- 1. ആൻഡ്രോയിഡ് ബേസ്ഡ് ടിക്കറ്റിങ് സൊല്യൂഷൻ.
- 2. ഓൺലൈൻ സ്റ്റഡന്റ് കൺസഷൻ സംവിധാനം.
- 3. ഓൺലൈൻ പാസഞ്ചർ റിസർവേഷൻ സിസ്റ്റം & ലൈവ് ടിക്കറ്റിംഗ്.
- 4. സ്റ്റാർട്ട് ട്രാവൽ കാർഡ്.
- 5. റെന്റൽ മാനേജ്മെന്റ് സിസ്റ്റം.
- 6. സിസിടിവിയും ബ്ലിങ്കർ ലൈറ്റ് നടപ്പാക്കലും.
- 7. കൊറിയർ & ലോജിസ്റ്റിക്സ്.
- 8. സമ്പൂർണ്ണ കമ്പ്യൂട്ടർ വൽക്കരണം (എം.എൽ.എ. ഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ച്).
- 9. കസ്റ്റമർ കെയർ പോർട്ടൽ.
- 10. ഇന്ധനക്ഷമത കണക്കാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രോഗ്രാം.
- 11. ഇൻവെന്ററി മാനേജ്മെന്റ് സിസ്റ്റം.
- 12. ടോൾ മാനേജ്മെന്റ് സോഫ്റ്റ്‌വെയർ.

കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ബന്ധമായി ബന്ധപ്പെട്ട അപകടങ്ങൾ നിവാരണം ചെയ്യുന്നതിന് വേണ്ടി ആക്സിഡന്റ് മോണിറ്ററിംഗ് സെൽ രൂപീകരിച്ചു. ടി സെല്ലിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ യൂണിറ്റ് തലത്തിൽ മോട്ടോർ വെഹിക്കിൾ ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റിന്റെയും, പോലീസ് ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റിന്റെയും സഹകരണത്തോടെ സുരക്ഷിത ഡ്രൈവിംഗിനെ

കുറിച്ച് പരിശീലന പരിപാടികളും, ബോധവൽക്കരണ ക്ലാസുകളും പതിവായി സംഘടിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.

അപകടകരമായ ഡ്രൈവിംഗിനെ കുറിച്ച് പൊതുജനങ്ങൾക്ക് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നതിലേക്കായി “AM I DRIVING DANGEROUSLY” (Whatsapp No:9188619380) എന്ന വാട്സാപ്പിലൂടെ ജനങ്ങൾക്ക് പരാതി അറിയിക്കാവുന്നതും ആയത് പരിശോധിച്ചു തുടർനടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നതുമാണ്.

കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യുടെ നിലവിലെ കൺസ്യൂമർ പങ്കുകളെ പൊതുജനങ്ങൾക്കു കൂടി പ്രയോജനപ്പെടുന്ന രീതിയിൽ ഇന്ധന വിതരണ ഔട്ട്ലെറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുകയും സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിലായി ഇതുവരെ 15 ഇന്ധന വിതരണ ഔട്ട്ലെറ്റുകളും രണ്ട് പ്യൂബ് ഷോപ്പുകളും, ഗുരുവായൂർ യാത്രാഫ്യൂവൽസ് ഔട്ട് ലെറ്റിൽ ഒരു സി.എൻ.ജി. സ്റ്റേഷനും പ്രവർത്തനമാരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

2022 ഫെബ്രുവരി മാസം മുതൽ ബൾക്ക് കൺസ്യൂമേഴ്സിന് നൽകുന്ന ഡീസലിന് വിപണി വിലയേക്കാൾ കൂടിയ നിരക്കാണ് ഈടാക്കി വരുന്നത്. യാത്രാ ഫ്യൂവൽസ് വഴി കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യ്ക്ക് ഇന്ധന വിതരണം നടത്തിയതിലൂടെ കൊച്ചി ടെർമിനലിലെ ബൾക്ക് പർച്ചേഴ്സർ റേറ്റ് പ്രകാരം കെ.എസ്.ആർ.ടി.യ്ക്ക് ഉണ്ടാകുമായിരുന്ന ഏകദേശം 278 കോടിയോളം രൂപയുടെ അധിക സാമ്പത്തിക ബാധ്യത ഇതുവരെ ഒഴിവാക്കുന്നതിന് സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. പൊതുജനങ്ങൾക്ക് യാത്രാ ഫ്യൂവൽ ഔട്ട്ലെറ്റുകൾ മുഖേന ഇന്ധനവിതരണം നടത്തിയതിലൂടെ 2023-24 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ 45.63 ലക്ഷം രൂപയുടെ സാമ്പത്തിക ലാഭം ഉണ്ടായിരുന്നത് 2024-25 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ ഒരു കോടി പതിനാറ് ലക്ഷം രൂപയായി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും 2025 ഏപ്രിൽ മുതൽ ജൂലൈ വരെ 73.11 ലക്ഷം രൂപയുടെ ലാഭവും ഉണ്ടാക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഡ്രൈവിംഗ് സ്കൂൾ

കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ആരംഭിച്ച നൂതന പദ്ധതിയാണ് ഡ്രൈവിംഗ് സ്കൂൾ. നിലവിൽ 18 ഡ്രൈവിംഗ് സ്കൂളുകൾ നടത്തി വരുന്നു.

2021 നവംബർ 1 മുതൽ ബഡ്ജറ്റ് ടൂറിസം സെൽ രൂപീകരിക്കുകയും, ടൂറിസം പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി വരികയും ചെയ്യുന്നു. സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ

		വിവിധ വകുപ്പുകളും ഏജൻസികളുമായും ബന്ധപ്പെട്ടാണ് ഏറ്റവും കൂടുതൽ ടൂർ പാക്കേജുകൾ കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. നടപ്പാക്കി വരുന്നത്. • തിരുവനന്തപുരം, എറണാകുളം, മൂന്നാർ എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽ ഡബിൾ ഡെക്കർ ബസുകളുടെ സർവീസുകൾ ആരംഭിച്ചു. ഡബിൾ ഡെക്കർ യാത്രകൾക്കായി ഓൺലൈൻ ബുക്കിംഗ് സംവിധാനം ആരംഭിച്ചു. • വിവാഹം, തീർത്ഥാടനയാത്രകൾ തുടങ്ങിയ സ്വകാര്യ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ബസുകൾ പ്രൈവറ്റ് ഹയർ / ചാർട്ടേർഡ് വ്യവസ്ഥയിൽ വാടകയ്ക്ക് നൽകുന്നുണ്ട്. • ഊട്ടി, മൈസൂർ, ധനുഷ്കോടി, കൊടൈക്കനാൽ, തിരുപ്പതി തുടങ്ങിയ അന്തർ സംസ്ഥാന ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളിലേക്ക് സർവീസുകൾ അന്തർ സംസ്ഥാന കരാറുകൾ നിലവിൽ വരുന്ന മുറയ്ക്ക് സർവീസ് ആരംഭിക്കുന്ന കാര്യം പരിശോധിച്ചു വരുന്നു. • "കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി ബഡ്ജറ്റ് സ്റ്റേ" എന്ന പേരിൽ കുറഞ്ഞ ചെലവിൽ താമസ സൗകര്യം ഒരുക്കുന്ന പദ്ധതിയും അന്തിമ രൂപം നൽകി വരുന്നു. • വിനോദസഞ്ചാരികൾക്കും യാത്രക്കാർക്കുമായി "കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. റിഫ്രഷ്" എന്ന പേരിൽ കേരളത്തിലുടനീളം കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ഒരു പദ്ധതി ഒരുക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നു വരുന്നു. കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യുടെ ദീർഘദൂര സർവീസുകൾ കാര്യക്ഷമമായി നടത്തുന്നതിനും കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.-സിപിഎസ് എന്ന കമ്പനി രൂപീകരിച്ചു. നിലവിൽ കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.-സിപിഎന്റെ 165 ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകളും, 305 സൂപ്പർ ക്ലാസ് ഡീസൽ ബസ്സുകൾ ഉൾപ്പെടെ 470 ബസ്സുകൾ സർവീസ് നടത്തി വരുന്നു. ഇതിന് പുറമേ രണ്ട് എ.സി. സ്ലീപ്പർ (വോൾവോ), മൂന്ന് എ.സി. സീറ്റർ, നാല് എ.സി. സ്ലീപ്പർ ബസുകൾ, പത്ത് എ.സി. പ്രീമിയം സൂപ്പർഫാസ്റ്റ് ബസുകൾ ഉടൻ ലഭ്യമാകുന്നതാണ്.
(ബി)	ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകളെയും ഡീസൽ ബസ്സുകളെയും താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ ഇന്ധനക്ഷമതയും	(ബി) ഇലക്ട്രിക് ബസുകൾ ഒരു കിലോമീറ്റർ ഓപ്പറേറ്റ് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ശരാശരി വൈദ്യുതി ഉപയോഗം

	മലിനീകരണ തോത് കുറവുള്ളതും ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകൾക്കാണെന്ന് വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ടോ; വ്യക്തമാക്കാമോ;		0.76 കിലോവാട്ട് ആണ്. ഒരു യൂണിറ്റ് വൈദ്യുതിക്ക് ശരാശരി നിരക്ക് 9.07 രൂപ കണക്കാക്കിയാൽ ഒരു കിലോമീറ്റർ ഓപ്പറേറ്റ് ചെയ്യുന്നതിന് വേണ്ടി വരുന്ന വൈദ്യുതി ചാർജ്ജ് ഇനത്തിലെ ചെലവ് 6.89 രൂപയാണ്. ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകൾക്ക് മലിനീകരണ തോത് തീരെ കുറവാണ്. പുതിയ ഒരു 9 മീറ്റർ ഡീസൽ Eicher ബസിന്റെ ശരാശരി ഇന്ധനക്ഷമത 5.42 കിലോമീറ്റർ ആണ്. ഒരു ലിറ്റർ ഡീസൽ-ന് 93.90 രൂപ കണക്കാക്കിയാൽ ഒരു കിലോമീറ്റർ ഓപ്പറേറ്റ് ചെയ്യുന്നതിന് വേണ്ടി വരുന്ന ഇന്ധന ചെലവ് 17.32 രൂപയാണ്. ആയതിനാൽ ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകൾക്ക് ഡീസൽ ബസ്സുകളേക്കാൾ ഇന്ധന ചെലവ് കുറവാണ്. എന്നാൽ, ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകൾക്ക് ഡീസൽ ബസ്സുകളേക്കാൾ വില വളരെ കൂടുതൽ ആണ്. ആദ്യ ഘട്ടം വാങ്ങിയ ഒരു PMI 9 മീറ്റർ നോൺ എ.സി. ഇലക്ട്രിക് ബസിന് 92.43 ലക്ഷം രൂപയാണ് വില. പുതുതായി വാങ്ങിയ 9 മീറ്റർ നോൺ എ.സി. Eicher BSVI ഡീസൽ ബസിന് 27.72 ലക്ഷം രൂപയാണ് വില. ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകൾക്ക് ഡീസൽ ബസ്സുകളേക്കാൾ മൂന്ന് ഇരട്ടി വിലയുണ്ട്. നിലവിൽ കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.-സിപ്ലിൽ 50 ഒമ്പത് മീറ്റർ നോൺ എ.സി. ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകൾ കിഫ്ബി ലോൺ മുഖാന്തരവും, സ്റ്റാർട്ട് സിറ്റി പദ്ധതിയിൽ ലഭ്യമായ 113 ഒമ്പത് മീറ്റർ നോൺ എ.സി. ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകളും, 2 ഓപ്പൺ ഡബിൾ ഡെക്കർ ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകളും ഉൾപ്പെടെ 165 ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകൾ സർവീസ് നടത്തിവരുന്നു.
(സി)	കാര്യക്ഷമതയും ലാഭവും പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദവുമാണ് ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകളെങ്കിൽ ക്രമാനുഗതമായി ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകളിലേക്ക് സർവീസുകൾ മാറ്റുന്നതിനെക്കുറിച്ച് ആലോചിക്കുമോയെന്ന് വ്യക്തമാക്കുമോ?	(സി)	ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകൾക്ക് ഡീസൽ ബസ്സുകളേക്കാൾ മൂന്നിരട്ടിയിലധികം മൂലധനച്ചെലവ് കൂടുതലായതിനാലും ഇലക്ട്രിക്കൽ ചാർജിങ് സബ് സ്റ്റേഷൻ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള ചെലവ് ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകളുടെ ആദ്യ രണ്ടു വർഷ വാറന്റി കാലാവധിയ്ക്കു ശേഷം ബാറ്ററി മാനേജ്മെന്റ് സിസ്റ്റം, ട്രാക്ഷൻ, മറ്റ് മോട്ടോറുകൾ, ഡ്രൈവ് കൺട്രോളർ, ഇലക്ട്രോണിക്സ് & ഹൈ വോൾട്ടേജ് ഇലക്ട്രിക്കൽ സിസ്റ്റങ്ങൾ, തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് ഓരോ കിലോമീറ്ററിനും വാഹന നിർമ്മാതാവിന് നൽകേണ്ട AMC (Annual Maintenance Contract) ചാർജ്ജ് ആയ 4.61 രൂപ, ഹൈ വോൾട്ടേജ് ബാറ്ററിയുടെ ആയുസ്സ്, ഇപ്പോഴത്തെ സാമ്പത്തിക പ്രതിസന്ധിയിൽ അധിക തുക കണ്ടെത്തൽ എന്നിവ കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ ഇലക്ട്രിക് ബസ്സുകളിൽ മലിനീകരണ തോത് കുറവാണെങ്കിലും ക്രമാനുഗതമായി ഇലക്ട്രിക്

		ബസ്സുകളിലേക്ക് സർവീസുകൾ മാറ്റുവാൻ നിലവിലെ സാമ്പത്തിക സ്ഥിതിയിൽ കഴിയുന്നതല്ല.
--	--	--

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ